

NAŠ ČASOPIS

Leto 2.

Številka 13

Julij 1974

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VRHNIKA

Náš časopis, glasilo Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva občine Vrhnika, ureja uredniški odbor: Tatjana Samardžič, Drago Debeljak, Doro Hvalica (odgovorni urednik), Rafael Jaklič, Miloš Mauri, Smiljan Ogorelec, Janez Pečar in Janez Znidaršič. Naslov uredništva: OK SZDL, Cankarjev trg 8, Vrhnika. Tiska tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani

PROSLAVA 30-LETNICE I. TANKOVSKÉ BRIGADE in zbor borcev Dolomitskega in Tankovskega odreda NOV in POS

Za vse udeležence borce

Vsi udeleženci-borci bodo na proslavi dobili spominsko keramično posodo z napisom: I. tankovska brigada, Dolomitski odred, Tankovski odred NOV in POS, 14. julija 1974 na Vrhniki. Vsi udeleženci-borci bodo prejeli tudi spominsko značko. (Značka bo tudi v prosti prodaji.)

Udeleženci-borci I. tankovske brigade bodo prejeli tudi spominsko listino, udeleženci-borci Dolomitskega odreda pa knjigo o Dolomitih.

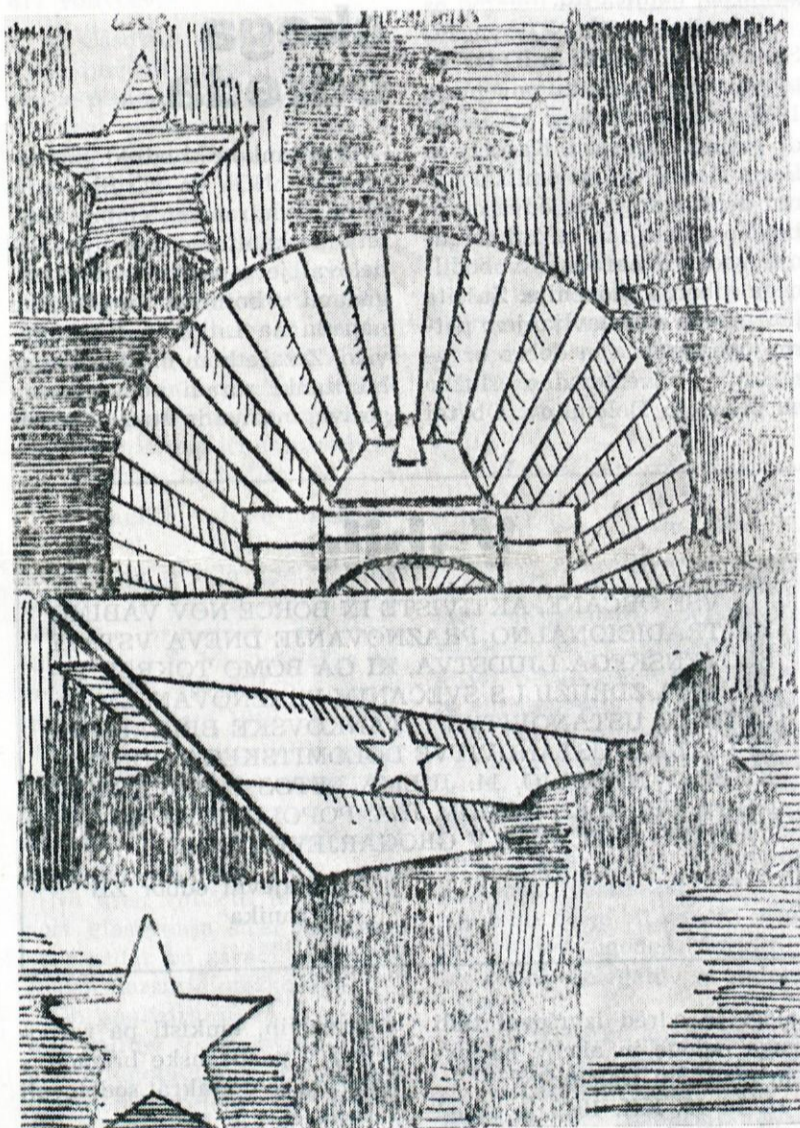
Organizacijski odbor za proslavo

Februarja 1974. leta je bil ustanovljen Odbor za proslavo 30-letnice I. tankovske brigade in zbora borcev Tankovskega odreda pri GŠ NOV in PO Slovenije in Dolomitskega odreda, ki ga sestavljajo:

1. KRMAVNER ing. Marjan, predsednik IS SO Vrhnika, predsednik odbora za proslavo, telefon 70 157, 70 158,
2. MIHALIČ Stanko, polkovnik, poveljnik garnizije Vrhnika, telefon 70 357,
3. NIKOLIČ Djuro,
4. VRTAR Avgust,
5. RAVNIKAR Andrej,
6. JARAMAZ Jugoslav,
7. MRZEL Dušan.

Naslov odbora:

Odbor za proslavo 30-letnice I. tankovske brigade, Tankovskega odreda pri GŠ NOV in PO Slovenije in Dolomitskega odreda, 61360 Vrhnika, Dom JNA Vrhnika, tel. 061 70 356

Program proslave 14. julija

OB 10.00 URI: PREGLED POSTROJENIH ENOT IN GOVORI ZNANIH VOJAŠKIH IN POLITIČNIH OSEBNOSTI

OB 11.00 URI: KULTURNI PROGRAM S SODELOVANJEM VOJAŠKE GODBE LJUBLJANSKEGA ARMADNEGA PODROČJA IN RECITACIJSKE SKUPINE SNG IZ LJUBLJANE

OB 13.00 URI: SKUPNO KOSILO ZA BORCE OMENJENIH ENOT IN POVABLJENIH GOSTOV V GROGARJEVEM DOLU NA VRHNIKI

OB 15.00 URI: PRIREDITEV S KULTURNIM PROGRAMOM, V KATEREM SODELUJE PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR IZ TRSTA

PO KONČANEM PROGRAMU BO PROSTA ZABAVA.

Kdo sodeluje

Osrednja proslava 30-letnice I. tankovske brigade bo na Vrhniki, 14. julija 1974 s pričetkom ob 10.00 uri pred Domom JLA na Vrhniki.

Na proslavi sodelujejo naslednje enote:

- a) borci in starešine I. tankovske brigade
- b) borci in starešine tankovskega odreda GŠ NOV in PO Slovenije
- c) borci in starešine Dolomitskega odreda
- d) enota — nosilec tradicij I. tankovske brigade
- e) mladinski odred.

Slavnostni govorniki

SLAVNOSTNI GOVORNICI NA PROSLAVI 30-LETNICE I. TANKOVSKÉ BRIGADE BODO:

JANKO RUDOLF, PREDSEDNIK GLAVNEGA ODBORA ZZB NOV SLOVENIJE,

GENERALPODPOLKOVNIK DUŠAN ČORKOVIČ, NAČELNIK UPRAVE OKLOPNIH ENOT JLA IN

GENERALPOLKOVNIK RADO PEHAČEK, ČLAN SVETA FEDERACIJE

Formiranje in borbena pot I. tankovske brigade

Vojno-politični položaj v svetu je bil konec 1943. leta in v začetku 1944. leta zelo ugoden za zaveznike, ki so na vseh frontah prešli v ofenzivo.

V Jugoslaviji smo takrat že imeli precejšen del osvobojenega ozemlja pod nadzorstvom NOV in POJ, kar je zahtevalo pospešeni razvoj močnejših operativnih mehaniziranih enot (tankovskih), neobhodnih za sodelovanje v zaključnih operacijah za končno osvoboditev domovine.

Po končanem II. zasedanju AVNOJ je Vrhovni štab NOV in POJ izdal odlok, da se določeno število borcev in starešin iz vrst NOV napoti na osvobodeno zavezniško ozemlje v Italiji in Egiptu na tankovski tečaj, da bi pozneje ustanovili večje tankovske formacije.

Dne 25. decembra 1943. leta je iz Jajca krenila prva skupina borcev pod vodstvom Voje RADIČA. Po dolgi in naporni poti je skupina prišla na otok Vis, od koder je s prispelo drugo skupino borcev odšla v zavezniško oporišče v Italiji. Januarja 1944 je drugo skupino borcev vodil Vljako VLAJISAVLJEVIČ.

(nadaljevanje na str. 2)

(nadaljevanje s 1. strani)

Po prihodu v Italijo so se skupini pridružili privrženci NOB, naši državljani, ki so se slučajno nahajali v Italiji kot ranjenci. Ker Angleži do prihoda omenjenih skupin v Italijo niso organizirali planiranega tečaja, se je v soglasju z Vrhovnim štabom skupina premestila v Afriko, v oporišče Katadbo. V Katadbi se skupini pridruži okrog 200 privržencev NOB, tako da je na tečaju sodelovalo okrog 1200 tankistov.

Tretjo skupino borcev, ki je krenila iz Jugoslavije marca 1944. leta, je vodil Ljubo PEJOVIČ. Po 35 dneh je skupina prek Visa prispela v Italijo.

Tu so počakali na tankiste, ki so bili na tečaju v Afriki in z njimi skupaj nadaljevali šolanje.

Na osnovi sporazuma Vrhovnega štaba NOV in POJ in poveljstva zavezniških sil v Italiji julija 1944. leta sta bili sprejeti borbeni in ostala tehnika za formiranje I. tankovske brigade NOV Jugoslavije. Z ukazom Vrhovnega štaba NOV in POJ je 16. julija 1944. leta formirana I. tankovska brigada in se ta dan slavi kot Dan tankistov JLA.

Ob formiranju je imela brigada tri tankovske bataljone, bataljon oklopnih avtomobilov, inženirski bataljon in ostale prištabne enote, štela pa je okrog 1400 borcev.

Brigada je bila oborožena s tanki tipa »STEWART« in OA M-8 popularno imenovanih blinde. To je bila brigada bratstva in enotnosti, ker so jo sestavljali pripadniki vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti. V začetku septembra 1944. leta je brigada premeščena na otok Vis in Brač, a kasneje v Omiš in Dubrovnik. Že pri samem izkrcavanju se je brigada razdelila v dve skupini: severno in južno. V začetnih bojih je severna skupina delovala v smeri Split—Šibenik, medtem ko je južna delovala na območju Hercegovine.

Po uspešno zaključeni kninski operaciji je severna skupina dobila nalogo, da opravi pohod v smeri Šibenik—Imotski v dolžini 184 km, kot skupno akcijo z južno skupino v mostarski operaciji.

Po zelo uspešno končani nalogi v mostarski operaciji se je brigada ponovno zbrala v Šibeniku in od tod delovala kot celota v sklopu IV. armade z njenimi ostalimi enotami v Bihaški in Liški operaciji, v bojih za osvoboditev Reke, Istre in Slovenskega Primorja. V reški operaciji je brigada izvedla uspešen pohod — manever in nato po tridnevni bojih 3. maja 1945. leta z ostalimi enotami JLA osvobodila Trst. Po osvoboditvi Trsta brigada sodeluje v bojih za obkolitev in uničenje 97. nemškega korpusa v širšem območju Ilirske Bistrice.

Ti boji so trajali do 7. maja, ko se je sovražnik končno predal. Motorizirani odred brigade je s pospešenim maršem po dolini Trente in prek Vršiča odšel na ozemlje Slovenske Koroške v mesto Beljak.

Sodelovanje I. tankovske brigade v liško-primorski in tržaški operaciji predstavlja najslavnejši del njene borbene poti. Zmage, ki so izbojevane z njeno udeležbo, posebno pa učinkovitost in drznost akcije, so presegle pričakovanja štaba IV. armade. Brigada je bila deležna splošnega priznanja poveljstva zavezniških sil v Italiji. Zahvaljujoč skupnim prizadevanjem, je brigada popolnoma izkazala vse svoje borbene kvalitete, čeprav je bila oborožena z relativno skromnimi tanki. Njena udarna moč je prišla do izraza posebno v bojih za osvoboditev Šibenika, Knina, Mostarja in kasneje pri preboju sovražnikove obrambe v liško-primorski operaciji.

Pomemben je njen manever v drugi etapi tržaške operacije, kar je vplivalo na izid bojov za osvoboditev Istre in obkolitev in uničenje 97. nemškega armadnega korpusa v širšem področju Ilirske Bistrice.

V bojih je padlo 164 borcev in starešin, brigada pa je izgubila 33 tankov in 5 oklopnih transporterjev. Na svoji borbeni poti je prešla prek 1500 km in porabila okrog 800.000 litrov goriva.

Formiranje in razvoj Dolomitskega odreda

V drugi polovici leta 1941 se začno na območju Dolomitov zbirati prve manjše partizanske skupine in enote, ki so takoj začele z akcijami in bojem proti okupatorju. Tako je že v decembru 1941. leta izvedena akcija rušenja Preserskega mostu na Ljubljani, ki jo je izvedla tako imenovana Samotorska četa, skupaj z borci borovniške čete. Zaradi stalnih akcij dolomitskih partizanov so Italijani 6. maja 1942 napadli partizane na Ključu z namenom, da jih uničijo, a so pri tem utrpeli znatne

izgube. S povečanim številom uspešnih akcij se je povečalo število novodošlih prostovoljcev v enote dolomitskih partizanov.

V začetku julija 1942 je bil na Malem Ključu ustanovljen Dolomitski odred z dvema bataljonoma. Vsak bataljon je imel tri čete. Po formiranju je odred izvedel več uspešnih akcij in napadov na sovražnikove postojanke, med katerimi je treba omeniti akcije v okolici vasi Dobrova, Horjul, napad na Nemce v Mačkovem grabnu pri Polhovem gradu, napad na vas

Zalog pri Polhovem gradu, kjer so imeli Nemci znatne izgube. Imeli so 47 mrtvih.

Konec septembra 1942. leta je formiran 3. bataljon omenjenega odreda, ki je takoj po formiranju odšel v sestavo Šercerjeve brigade. Takrat je odred štel okrog 400 borcev.

Zaradi zelo uspešnih akcij Dolomitskega odreda in ostalih enot NOV in PO Slovenije, ki so se takrat nahajale na tem področju, je bil okupator prisiljen, da se zadržuje v večjih naseljih in je samo občasno izvajal akcije.

Zaradi porasta števila dolomitskih partizanov, posebno po formiranju odreda in razširitvi osvobojenega ozemlja, ki je obsegalo področje med Ključem, Dobrovskim gričem, Toškim čelom in italijansko-nemško mejo, so se formirale zaledne enote. Tako so ustanovljene krojaška in čevljarška delavnica, tiskarna, bolnica itd.

Po prihodu GŠ NOV in PO Slovenije, CK KPS in IO OF na to področje v začetku novembra 1942. leta, ko sta sem prišla tudi tovariša Edvard Kardelj in Boris Kidrič, je Dolomitski odred dobil nalogo, da čuva osvobojeno ozemlje in zaščiti osrednje vodstvo narodnoosvobodilnega gibanja Slovenije. Zaščita je izvršena s postavljanjem patrol, opazovalnic in dobro organizirano obveščevalno službo na območju Dolomitov. Ob tej

bataljona, ki je zašel v težak položaj, obkoljen od belogardistov in Italijanov v Belški grapi, kjer je pretrpel velike izgube.

Po tej ofenzivi je prišlo do razpada odreda. Glavni štab NOV in PO Slovenije se je umaknil na osvobojeno ozemlje Kočevskega Roga, kjer je imel ugodnejše pogoje za delo in vodenje enot NOV in PO Slovenije.

Po kapitulaciji Italije se je ponovno ustanovil Dolomitski odred, ki je deloval v sestavi IX. korpusa predvsem na področju Idrije, Črnega vrha in Postojne.

Kratka zgodovina I. tankovskega odreda

Prvi tankovski odred glavnega štaba NOV in PO Slovenije je bil formiran septembra 1943. leta (po kapitulaciji Italije). Sodeloval je s partizanskimi brigadami v bojih za Turjak in v napadu na Litijo in Kostanjevico. Z začetkom 6. ofenzive so bili tanki zaradi pomanjkanja goriva, maziva in streliva skriti

Vabilo

VSE OBČANE, AKTIVISTE IN BORCE NOV VABIMO NA TRADICIONALNO PRAZNOVANJE DNEVA VSTAJE SLOVENSKEGA LJUDSTVA, KI GA BOMO TOKRAT IZJEMOMA ZDRUŽILI S SVEČANIM PRAZNOVANJEM 30-LETNICE USTANOVITVE I. TANKOVSKKE BRIGADE IN 32-LETNICE USTANOVITVE DOLOMITSKEGA ODREDA, KI BO V NEDELJO, 14. JULIJA LETOS S PRIČETKOM OB 10. URI PRED DOMOM JLA. POPOLDNE PA BO TOVARIŠKO SREČANJE V GROGARJEVEM DOLU.

Krajevni odbor ZB Vrhnika

nalogi je odred izvrševal tudi druge naloge in akcije na širšem področju Dolomitov.

18. in 19. XII. 1942 je odred vodil težke boje na Babni gori, ko ga je napadla večja formacija italijanskih in belogardističnih sil, ki so štejele okrog 3000 ljudi. V tej borbi je odred uspešno odbil napad fašistov in zaščitil umik in maskiranje tehničnih sredstev, ki se niso mogla odnesti.

Konec januarja 1943. leta pride v sestavo odreda Notranjski bataljon, s čimer je odred znatno okrepljen.

V začetku 1943. leta je okupator pripravil ofenzivo za uničenje Dolomitskega odreda, ostalih enot in GŠ NOV Slovenije, ki so se takrat nahajali na tem področju. Ofenziva se je pričela v jutranjih urah 18. marca 1943. leta z napadom na partizanske položaje na Toškem čelu in Dobrovskem hribu. V ofenzivi so sodelovale nemške, italijanske in belogardistične enote. V teh zelo težkih borbah je Dolomitski odred uspešno odbijal napade fašistov in se načrtno umikal, razen prvega

v gozdovih, tankisti pa razporejeni v partizanske brigade, s katerimi so do takrat sodelovali v bojih.

V začetku januarja 1944. leta je bila po ukazu GŠ NOV in POS ustanovljena tankovska oficirska šola v Metliki, ki se je po desetih dneh preselila v Črnomelj. Prvi oficirji, ki so končali dvomesečno tankovsko šolo, so bili razporejeni v I. tankovski odred, ki je bil formiran aprila 1944. leta v vasi Otovec pri Črnomlju.

Na dan ustanovitve je bilo v odredu 14 tankov, od tega 9 tankov SPA, težkih 8 ton, in 5 tankov ANSALDO (tankete, tank brez kupole), težkih 3,5 tone. Kasneje se je število povečalo na 18, ker so bili aktivirani tanki, ki so bili skriti od jeseni 1943. leta.

Številčno stanje borcev v odredu se je povečalo s prihodom slušateljev, ki so končali dvomesečni tečaj v oficirski šoli. Tečaj so končale štiri generacije.

Enote tankovskega odreda (vodi in čete) so sodelovale v bojih pri naslednjih krajih:

Dopisujte v Naš časopis

Kriška vas, Ribnica, Radohova vas, Šentvid pri Stični, Podturen, Dolenjske Toplice, Dvor, Kočevje, Uršna sela, Občine pri Trebnjem, Soteska vas, Žvirče, Hinje, Smuka, Stari Log, Vinica in Škofljica.

V bojih so nemški protitankovski topovi in tanki uničili osem tankov iz sestave odreda.

Dne 29. junija 1945. leta je po ukazu poveljstva 1. tankovske brigade 1. tankovski odred prešel v sestavo 3. tankovske brigade, ki je bila tega dne ustanovljena v Kranju.

Informacije o proslavi

1. Proslava 30-letnice I. tankovske brigade bo na Vrhniku, ker ima SO Vrhnika domicil nad omenjeno enoto.

2. Sklenjeno je bilo, da na proslavi sodeluje Tankovski odred pri GŠ NOV in PO Slovenije, ker do sedaj ni imel še nobenega jubilejnega zбора, čeprav je dal del borcev in starešin za formiranje I. tankovske brigade.

3. Na proslavi sodeluje tudi Mladinski odred, ki ga sestavljajo mladinci iz okoliških občin, na katerih območju so delovale omenjene enote v času NOB.

4. Na proslavi sodeluje tudi Dolomitski odred, ki je med vojno deloval na tem področju.

5. V okviru glavnega dela vojaške slovesnosti je predviden kulturni program s sodelovanjem vojaške godbe Ljubljanskega armadnega območja in recitacijske skupine SNG iz Ljubljane.

6. Ob 13.00 uri bo v Grogarjevem dolu na Vrhniku skupno kosilo za vse borce in povabljenе goste. Ob tej priložnosti se bo delila »partizanska porcija« s posvetilom jubileja.

7. Ob 15. uri bo v Grogarjevem dolu na Vrhniku prireditel s kulturnim programom, v katerem sodeluje partizanski pevski zbor iz Trsta.

Po prireditvi bo prosta zabava.

8. Za proslavo bo izdelana spominska značka 30-letnice I. tankovske brigade. Dobili jo bodo vsi borci omenjene enote in gostje. Idejno skico za izdelavo značke je izdelal akademski kipar, vojak JOVANOVIČ Dragan.

9. Borci in starešine I. tankovske brigade in Tankovskega odreda pri GŠ NOV in PO Slovenije bodo predvidoma dobili tudi spominsko plaketo za prisotnost na proslavi, borci in starešine Dolomitskega odreda pa knjigo »Dolomiti v NOB«.

10. V času proslave bodo borci in gostje lahko obiskali muzejske sobe I. tankovske bri-

gade, predvidevamo pa tudi pripravo razstave »Dolomiti v NOB«.

11. Za prenočišče borcev, ki prihajajo iz drugih republik, bo preskrbljeno v šolah »Janez Mrak« in »Ivan Cankar« na Vrhniki, borcem iz SR Slovenije pa pripravimo, da pridejo na sam dan proslave zaradi premajhnih prenočitvenih zmogljivosti.

12. Mladinska komisija dela osnutek plana in posebnega programa mladinskih aktivnosti v času te proslave.

13. Prenočišče se lahko dobi v hotelu »Mantova« in pri privatnikih s predhodno rezervacijo prek hotela »Mantova« na telefon 70 370.

Izvedba volitev

Od zelo obsežnega poročila o pripravah in poteku volitev smo se odločili objaviti oceno izvedbe, ki vključuje tudi politično oceno volitev.

A 1. Večina temeljnih delovnih skupnosti je bila za dan volitev pripravljena, saj so povsod že delovale volilne komisije. V volilnih komisijah so bili zastopani vsi družbenopolitični dejavniki v delovnih skupnostih.

2. Po predhodno sklenjenih sporazumih na podlagi odloka občinske skupščine v delegatskih mandatnih mestih, smo torej pristopili h konkretnemu preverjanju pripravljenosti na volitve in k pomoči volilnim komisijam in odborom.

3. Vsa volišča so bila 28. 3. 1974 ustrezno pripravljena in povsod tam, kjer so volili, so bile izobešene zastave. Tudi ustrezni volilni material je bil pripravljen. Pri volitvah v temeljnih delovnih skupnostih so se najbolj angažirali izvršni odbori sindikatov. Poleg volitev v temeljnih delovnih skupnostih tega dne volili tudi proizvajalci z zasebnimi proizvajalnimi sredstvi (obrtniki) in njihovi zaposleni.

28. marca je bilo v volilne imenike vpisanih 5388 volivcev, volilo pa je 4959 volivcev ali 92,02 %.

Na kandidatnih listih je bilo 258 kandidatov. Izvoljeni pa so bili 203 delegati.

Po dejavnosti pa so rezultati naslednji:

a) gospodarstvo: 15 delegacij in konferenc delegacij in 22 delegatskih mest v ZZZ.

b) kultura in prosveta: 3 delegacije, 16 delegatov 3 delegatska mesta v ZZZ

c) socialno varstvo in zdravstvena dejavnost: 2 delegaciji in konference delegacij, 7 delegatov 2 delegatski mesti v ZZZ

d) področje delovnih skupnosti državnih organov in uprave: 1 delegacija, 9 delegatov 1 delegatsko mesto v ZZZ

e) JLA: 1 delegacija, 12 delegatov 1 delegatsko mesto v ZZZ

4. Po 24. členu zakona o volitvah delegacij in delegiranju delegatov v skupščino družbenopolitičnih skupnosti ni volilo 16 delovnih skupnosti z manj kot 30 zaposlenimi, skupaj 160 zaposlenih.

B 1. Volitve članov delegacij v krajevnih skupnostih so bile opravljene 31. marca 1974 na 25 voliščih. Istega dne so bile tudi volitve delegatov družbenopolitičnega zbora občinske skupščine, tudi na 25 volišč in volitve kmetijskih proizvajalcev na 15 voliščih.

Za lažjo primerjavo z udeležbo na volitvah leta 1969, ob referendumu leta 1973 in letos prilagamo poročilo razpredelnico.

2. Za listo delegatov za družbenopolitični zbor občinske skupščine je glasovalo 9307 volivcev. Proti listi je glasovalo 486 volivcev. Neveljavnih glasovnic je bilo 670. Ni glasovalo 811 volivcev.

3. Časovna stiska, zlasti pa vrsta novosti v volilnem sistemu in postopkih (npr. več volišč v enem prostoru, dva načina volitev), neposredna angažiranost večjega števila aktivistov tudi v pripravah na kongres ZKS, angažiranost aktivistov za pripravo družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja o splošni in skupni porabi, reorganizacija sindikatov; vse to in še veliko vsakodnevnih problemov je vplivalo, da niso bile tehnične in vsebinske priprave še boljše.

4. Analiza volilne abstinence nam že po prvih pregledih pokaže, da je bila udeležba na voliščih 31. marca sorazmerno večja v primerjavi z letom 1969, da pa je bila udeležba na volitvah 28. marca slabša v primerjavi z letom 1969.

Poskuse namernega bojkotiranja volitev nismo nikjer zaznali. Večina volivcev, ki se niso udeležili volitev, je bilo starejših in bolehnih.

Na vseh voliščih je bila tajnost glasovanja sicer zajamčena, vendar pa zaradi prostorne stiske marsikje otežkočena.

Ob analiziranju in ocenjevanju volitev v krajevnih skupnostih ugotavljamo, da so bile ugodne sprejete odprte kandidatne liste.

Politični štab pri občinski konferenci SZDL, ki je ves dan spremljal volitve, je ocenil, da so v vseh krajevnih skupnostih poskrbeli za svečan videz volišč.

Ponekod so nekoliko zatajile volilne komisije in odbori zaradi premajhne poučenosti.

5. Ne glede na uveljavljanje novega delegatskega sistema in s tem tudi volilnega sistema, ki je volilnim komisijam in odborom pri izvajanju volitev povzročal dokajšnje nerazumevanje posameznih določil zakona o volitvah delegatov in delegiranju delegatov v družbenopolitične skupnosti, je bila praktična izpeljava zelo zahtevnega postopka na videz neizvedljiva (upoštevati je treba, da je bil razpis volitev objavljen v Uradnem listu 1. marca, prejel pa smo ga šele 7. marca). Volilnim komisijam in odborom so v bistvu največ pomagali dokumenti SZDL, oziroma to, da so bila

opravljena že vsa predhodna volilna opravila.

Vsekakor pa je bil rok mesec dni za tako komplicirane tehnične in druge priprave, kot so bile potrebne za te volitve, skrajno neprimeren in lahko trdimo, da je prav časovna stiska delno vplivala na izid volitev.

6. V volilni praksi minulih let so občinske volilne komisije vodile celoten volilni postopek na terenu in v delovnih organizacijah. Tu so bila tudi enotna tolmačenja in postopki razumljivi. Novi volilni sistem pa je naložil temeljnim samoupravnim skupnostim samostojno izvajanje volitev delegacij. Zaradi tega so bila prisotna najrazličnejša tolmačenja praktične izpeljave volitev, kljub precejšnji pomoči občinske volilne komisije.

Tudi predpisane volilne obrazce smo prejemali prepozno, zadnji trenutek. Zaradi tega so se pojavili nepotrebni problemi (dvakratno zbiranje podpisanih soglasij h kandidaturi).

Nujno je, da se pri bodočih volitvah objavijo pravočasno vsi potrebni volilni obrazci in sploh kompletni volilni material, da bo omogočena zares temeljita priprava volitev. Kljub vsej naglici je volilnim komisijam in družbenopolitičnim aktivistom v krajevnih skupnostih z znatno večjo obremenitvijo uspelo nadoknaditi zamujeno in izpeljati volitve v zakonitih rokih.

7. Tehnični postopek volitev se je pričel z instruktažami volilnih komisij in odborov. Komplicirani volilni postopek bi bilo v bodoče s poenostavitvijo možno bolje izpeljati. Več volitev v istem prostoru (ki pa je bil včasih sploh neprimeren) je onemogočalo volilnim odborom, da bi volivcem temeljito tolmačili način volitev. Posebno se je to dogajalo v urah masovne udeležbe na voliščih.

8. Kljub vsem navedenim pomanjkljivostim pa lahko ocenjujemo, da je bil končni rezultat volitev ugoden. Struktura izvoljenih delegatov je zadovoljliva.

9. V začetku aprila so se sestale izvoljene delegacije v KS in v delovnih skupnostih na prvih sejah. Delegacije so se konstituirale ter določile delegate za prvo sejo skupščine. Obravnavale in sprejele so tudi predlagane kandidate za Zvezni zbor SFRJ in SRS. Delegati so na teh sejah kritično ocenili kompliciran zapisnik za predlagane kandidate v Zvezni zbor. Delegacije so tudi razpravljale o načinu sestavljanja povezovanja s samoupravnimi organi v krajevnih skupnostih in delovnih skupnostih itd.

10. Konstituiranje občinske skupščine in prva seja skupščine 29. aprila so potekali normalno in konstruktivno brez zapletljajev.

Na tej seji občinske skupščine so izvolili poleg odgovornih funkcionarjev občinske skupščine tudi delegate za skupine delegatov v republiško skupščino (struktura je razvidna iz priložene tabele).

11. Na osnovi poročil iz krajevnih skupnosti smo ugotovili, da javna informacijska sred-

stva niso posredovala dovolj zanimivih informacij o volilnih postopkih in o načinu volitev.

Pri tem pa moramo ugodno oceniti občinsko glasilo »NAŠ ČASOPIS«, saj se je kljub temu, da je mesečnik, dovolj angažirano posvetil volitvam.

Sistem internega informiranja v SZDL prek priročnikov

in biltenov volilne komisije Republiške konference SZDL je bil dobro zamišljen. Žal pa so ti materiali prihajali prepozno, šele tedaj, ko so bile akcije že v polnem teku. Probleme pa so reševala telefonska navodila in pomoč volilne komisije Republiške konference SZDL.

Druga seja nove skupščine

Druga seja vseh treh zborov Skupščine občine Vrhnika je bila 20. junija v Domu JLA na Vrhniki. Zbori so na skupni seji razpravljali o analizi srednjeročnega programa razvoja občine Vrhnika do leta 1975, o predlogu dopolnitve tega programa, poslušali poročilo o stanovanjski dejavnosti v občini in programu stanovanjske dejavnosti, informacijo o izvrševanju programa razvoja izgradnje šolstva in otroškega varstva v občini, programu občinske skupščine do konca leta 1974 in kadrovskega vprašanjih.

Zbor združenega dela je ločeno obravnaval še informacijo o gospodarskih gibanjih v občini v letu 1973 in prvem trimesečju 1974.

Zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor pa sta skupaj obravnavala še plan komunalnih del v občini Vrhnika za leto 1974 in odgovore na vprašanja zborov občanov aprila letos.

Seja je bila, kljub odločno preobsežnemu dnevnemu redu, zelo delavna in plodna. Mnogi delegati so zelo odprto in kritično poudarili mnenja svojih delegacij. Niti eno samo gradivo ni bilo sprejeto ali potrjeno brez sprememb in dopolnitev. Očitno je, da so se vsaj nekatere delegacije na sejo skupščine zelo dobro pripravile in so gradivo temeljito preštudirale, čeprav to sploh ni bilo enostavno, saj ga je bilo kar 308 strani.

Med mnogimi sklepi in stališči, ki so jih delegati na skupščini sprejeli, je tudi ta, da morajo dnevni redi skupščin biti v prihodnje manj obsežni, gradiva pa po možnosti poslana vsem delegatom in ne le vodjem delegacij.

DH

Kraguljevi spomini na partizanska leta

V nadaljevanju vam nameram pripovedovati o nekaterih dogodkih, ki sem jih doživel s tovariši, kot na primer tale:

Bela garda iz Stare Vrhnike je sistematično zasledovala okrožje, ki je imelo svoj bunker na Čelu, približno na sredini, na Hodnikovem iz Stare Vrhnike. V bunkerju smo bili Cene Logar, Dolfe Malavašič, Nande Šinkovec, Janez Žitko, Viktor Grom in jaz. Zjutraj sva prišla domov iz Vrčerjevca, pravzaprav iz Logaškega rajona Viktor Grom in jaz. Dopoldne smo bili v bunkerju. Nekdo od naših je bil na straži in pride povedat, da so zunaj beli. Vzajem puško, stopim ven in že je bil belogardist nekaj metrov pred mano. Ni me videl, ker sem stal v jašku, pa še smreka me je skrivala. Jaz sem ga spoznal, saj sva včasih delala skupaj. Belogardist je stopil malo više, naredil nekaj korakov naprej, gledal naravnost proti meni in tedaj me je zgledal. Ker sva bila včasih prijatelja, sem mu pokazal s prstom na ustih, naj bo tiho. Takrat pa skoči, zavpije in ustrelj, jaz pa za njim. Pomerim in ustrelim. Zbeži po hribu, jaz pa za njim do prve grape. Nenadoma

zagledam, da s puško meri proti meni. Skočim nazaj k bunkerju, tedaj pa opazim, da se naši umikajo po hribu navzdol: Cene Logar, Šinkovec Nande-Petl, Viktor Grom in Janez Žitko. Sliši se pokanje bomb in pušk. Z Dolfetom pa tečeva po hribu navzgor. Ko prihitiva do vrha, zagledam komandanta bele garde Vrateta, kako strelja proti nama. Ustrelim proti njemu, on pa jo popiha, da se vidijo samo njegove male nožice. Bil je zelo majhen in zelo hudoben. Z Dolfetom potem tečeva mimo Škantlarjeve mame, ki je v bližini delala butare. Do večera se umakneva v staje.

Zjutraj, pred napadom, smo se dogovorili, da gremo zvečer na javko h Kraljevski Mici na Vrhniko. Zato sem šel zvečer na Kralovše, kjer naj bi se bili sestali.

Ko pridem do hiše, malo pogledam okrog hleva in izza ogla se spet prikažejo beli.

»Zopet beli,« sem rekel. Dobro se je začelo. Tečem proti smreki in ko sem pri Ščetinar-ni, počti bomba. Vržem se na tla in zaslišim italijanskega oficirja, ko nadira svojega vojaka, zakaj je vrgel name bombo.

Nato se Italijani umaknejo proti železniški postaji, jaz pa jo uberem čez progo in naravnost h Kozjekovim. Vprašam, kaj je novega, pa mi povedo, da so beli nekoga od naših ranili. Pri Voljčevih mi povedo isto. Odidem k Mrlcovim v Podlipki dolini. Ko odprem vrata, zagledam Janeza Žitka vsega krvavega, popolnoma ima razmersarjeno roko in nogo. Beli mu je vrgel bombo. Vprašam, kje so drugi. Pove mi, da je Viktor na hlevu, Petl-Šinkovec Nande pa na kozolcu. Mrlcova mama pa mi zašepeta: »Ne vem, če je še živ.« Pri Žitkovih je bil tokrat Beljakov Tonček. Njega in druge poprosim, naj odmečejo seno na hlevu. Prinesemo tesarke stole, položimo čeznje plohe, spravimo ranjence pod plohe in zamečemo s senom. Dobro se spominjam, kakšnega sem našel Petla na vrhu kozolca. Bil je rumen in popolnoma brez krvi. Pogledam rane, bile so nevarne. Eno kroglo je dobil v trebuh, drugo v hrbet zraven hrbtenice, to sem kar jaz s prsti potegnjal iz rane. Tretja je bila

pod kolenom. Ko ga nesem po lestvi navzdol, se me komaj drži za vrat in mi reče: »Ti, spet imam vse gorko, kri mi teče.« Spravim ga na varno, potem pa mi reče: »Poslušaj, pojdi na hrib za hlevom in če nas beli dobe, mene ustrelji, našim pa povej, kako je bilo.«

Ves dan sem se skrival v resju nad hišo. Vse je bilo mirno. Ko se je spustil mrak, sem šel k ranjencem, odtrgal zaboje, zlezal k njim in trdno zaspal, kajti spal že nisem štiri noči. Kmalu pa zaslišim, kako nekdo kliče, naj pridem ven. Ko sem prišel dol, sem zagledal Staneta Kavčiča in Srnjaka, ki sta potem z nekaterimi tovariši takoj pomagala naložiti ranjence na zasilna nosila. Odnegli smo jih nad Ligojno, v Brezje nad Belo pod Katarino. Ko pridemo na Selo, izvemo, da je prenos organiziral Cene Logar. Mene in še enega partizana pošlje hitro k Voljčevim za nujno pošto. Ko prečkava cesto Horjul-Ligojna, že vidiva, kako se italijanska motorizirana kolona pomika proti Horjulu. Začela se je velika ofenziva na Dolomite.

Predstavljamo vam krajevno skupnost

Blatna Brezovica

Moja sogovornika na obisku v Blatni Brezovici sta bila predsednik sveta krajevne skupnosti Anton TEŠAR, 61-letni upokojenec železničarskega podjetja, aktiven družbeni delavec v ZB, SZDL, gasilskem društvu in lovski družini in 51-letni tajnik sveta krajevne skupnosti, delovodja v opekar- ni IGRAD na Vrhniki in dolgoleten predsednik krajevnega odbora SZDL, aktiven član ZK, in gasilskega društva Franc VRHOVEC. O krajevni skupnosti Blatna Brezovica sta mi zelo veliko povedala in upam, da sem uspel zapisati vsaj najvažnejše stvari in vsaj približno tako, kakor sta želela.

širi. Nova konferenca krajevne skupnosti, ki šteje 13 članov in njen 7-članski svet pa sta pripravljena in sposobna izpeljati tudi zahtevnejše naloge. **Vedo, da morajo skrbeti tudi za delovanje ostalih organizacij in društev v kraju, vedo, da so nosilci sodelovanja med vsemi interesi in željami v kraju in tudi vedo, da bo delo uspešno le ob tehtnem načrtovanju nalog.**

Doslej sploh niso poznali programiranja dela, lotevali so se le posameznih akcij. Danes imajo letni in srednjeročni, petletni program svojega dela, ki sta že potrjena na zboru občanov.

In njihov program (zlasti letni) sploh ni skromen:

— obnova Gregorkovega mostu,

— urediti lastništvo bivše (Kazinove) hiše,

— popravilo strehe in fasade Kazinove hiše,

— začeti razgovore z Mercatorjem o gradnji ali adaptaciji nove trgovine,

— ustanovitev mladinske skupine pri gasilskem društvu in civilni zaščiti,

— rešiti problem telefona tako, da bo dostopen vsem, ki ga potrebujejo (sedaj je telefon zaprt v trgovini),

— urediti problem čiščenja asfalta,

— poskrbeti za rednejše izo- bešanje zastav ob praznikih,

— popraviti ograjo pred bivšo šolo,

— obiskati svoje najstarejše občane v domu počitka na Vrhniki (obisk naj bi postal redna vsakoletna oblika dela),

— obiskati najstarejše občane tudi v kraju samem,

— obnova kanalov ob cestah IV. in V. reda,

— popravilo vodjakov in čr- palk.

Veliko stvari so seveda že že opravili: stalno skrbijo za vzdrževanje komunalnih naprav, vzdržujejo šolo, lastno stanovanjsko zgradbo, cerkev (objekt je zgodovinska vrednost), pokopališča, vodnjake. V prihodnje bo njihova skrb tudi odpis davkov za ostarele, obo- lele, oškodovane itd. V svoji sredi imajo namreč tudi občane, ki še sebe komajda preživijo. Družba bi morala biti sreč- na, ker niso na njenih plečih — toda ta jim predpisuje še davke. Za takšne primere naj bi bolj poskrbela krajevna skupnost.

Krajevna skupnost si je za- dala tudi srednjeročni pet- letni program v petih osnovnih točkah:

1. Asfaltirali bodo cesto do Sinje Gorice.

2. Zgradili bodo vodovodno omrežje in ga priključili na vrhniški — občinski vodovod.

3. Uredili bodo otroško var- stvo.

4. Zgradili ali adaptirali bo- do novo trgovino.

5. Razširili bodo pokopališče.

Veliko načrtov imajo. Veliko imajo tudi volje in pripravlje- nosti do sodelovanja in skupnih akcij — in prav zato upajo, da bodo načrtane akcije tudi izpe- ljali.

Občani plačujejo že dva samoprispevka, za šolstvo in otro- ško varstvo in krajevni samop- prispevek za asfaltiranje ceste do Sinje Gorice (1 % in 2 % od bruto dohodka).

Asfaltiranje skozi vas pa so opravili že v preteklem letu z enkratnim samoprispevkom ob- čanov (prispevek v gotovini in 6000 prostovoljnih delovnih ur) in 50 % udeležbo skupščine ob- čine Vrhnika, za kar se še pose- bej zahvaljujejo takratnemu predsedniku skupščine tov. Kr- mavnerju.

Iz sedanjega samoprispevka bo za cesto in vodovod denarja seveda premalo, zato bodo prav gotovo morali sredstva zbirati tudi z enkratnim prispevkom občanov.

Tudi IUUV jim je takrat izdat- no pomagala, zato se kolektivu tovarne tudi iskreno zahvalju- jejo.

Zanimivo je, da je v akciji za asfaltiranje prispevalo tudi krajevno gasilsko društvo, in sicer kar 5000 dinarjev.

Anton Tešar, predsednik

Krajevna skupnost obsega le eno dokaj strnjeno naselje in šteje kakih 70 hiš s približno 340 prebivalci. Medtem ko je bila vas pred vojno pretežno kmetijska, dela danes v ljub- ljanski in vrhniški industriji kar 140 občanov — od tega do- bra polovica na Vrhniki.

Pretežno s kmetijstvom se ukvarja le kakšnih 30 gospo- dinjstev. Trenutno pa ima mož- nosti za razvoj le sedem kmet- ij, ker na njih delajo mladi ljudje, ki so se tudi vključili v novo kmetijsko politiko s po- močjo kmetijske zadruge na Vrhniki. Zanimivo je, da je ta politika (zeleni plan) povzročila celo to, da se nekateri ljudje ponovno lotevajo kmetijstva. Tudi na tem področju seveda ni vse idealno. Njihovi kmetje imajo namreč večino zemlje na barju, kar pomeni, da imajo najmanj dvakrat letno poplave, ki povzročajo veliko škode. Prav letos je košnja dala več stelje kot krme, zato bo krajev- na skupnost storila vse, da bi njihovo zemljo pri odmeri dav- ka kategorizirali v slabšo sku- pino.

Naloge novega vodstva kra- jevne skupnosti so zelo pestre in tudi vedno zahtevnejše. Med- tem ko se je krajevna skup- nost do nedavnega ukvarjala zgolj z drobnimi komunalnimi problemi, se ji delo sedaj zelo

Franc Vrhovec, tajnik

Sicer pa v Blatni Brezovici ni težko doseči solidarnostnega sodelovanja. Nasprotij med po- sameznimi krajevnimi organi- zacijami in društvu sploh ni. Vse organizacije dovolj dobro delajo. Tudi z mladino sploh nimajo težav. Nasprotno. Mla- dina je zelo delavna in tudi vedno pripravljena na skupno akcijo. Tudi nasvetov se ne branijo, celo prosijo zanje.

Uspehi, ki so jih dosegli v tej krajevni skupnosti, so prav go- tovo rezultat izjemno delavne- ga vodstva in izredne priprav- ljenosti ljudi za skupno akcijo. Le tako so lahko v zadnjih štiri- rih letih preuredili gasilski dom, razširili pokopališče, zgra- dili novo avtobusno postajo, uredili javno razsvetljava v va- si, asfaltirali cesto skozi vas v dolžini 1300 metrov in vzdržer-

Ustanovljena je bila medobčinska konferenca SZDL

17. junija je bila ustanovljena medobčinska konferenca SZDL ljubljanske regije za občine: Ljubljana Center, Ljubljana Šiška, Ljubljana Moste-Polje, Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Vič-Rudnik, Domžale, Grosuplje, Kočevje, Litija, Vrhnika, Kamnik, Logatec in Ribnica.

Sedež konference bo v prostorih Mestne konference SZDL Ljubljana. Vršilec dolžnosti predsednika je tovariš Beno Zupančič, podpredsednika sta Janez Pečar z Vrhnike in tovariš Kržišnik iz Kočevja, sekretar pa je Zvonka Hafner.

V konferenci ima vsaka občina po dva nestalna in ene- ga stalnega delegata.

Konferenca bo prav gotovo omogočila širše in uspeš- nejše medobčinsko sodelovanje, kar je razvidno tudi iz pro- grama, ki ga je sprejela že na svoji redni seji.

Razpis

Svet krajevne skupnosti Borovnica razpisuje na osnovi 73. člena statuta prosto delovno mesto

tajnika krajevne skupnosti Borovnica

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

— imeti morajo višjo šolsko izobrazbo (upravno-pravne ali ekonomske smeri) z nekaj let prakse na podobnih delov- nih mestih, ali

— srednješolsko izobrazbo z najmanj štiriletno prakso na podobnih delovnih mestih.

Poseben pogoj je, da je kandidat družbenopolitično raz- gledan in neoporečen.

Osební dohodek je po samoupravnem sporazumu.

Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Pismene vloge s kratkim življenjepisom sprejema kad- rovska komisija Krajevne skupnosti Borovnica, Borovnica št. 1, 61353 BOROVNICA.

Razpise za potrebe krajevih skupnosti objavljamo brezplačno

vali ceste IV. in V. reda. Solidarnostno so tudi obnovili strehe v viharju odkritih domačij nekaterih starejših občanov.

Sloga je očitno lastnost te vasi, tako v preteklosti kakor danes. V vojni pri njih ni bilo izdajstev in tudi danes ni odpadnikov. Najbrž ni slučaj, da je bil prav pri njih ustanovljen oktobra 1941. leta prvi odbor OF v občini Vrhnika.

In problemi? Jih mar sploh ni? Da, tudi problemi so. Toda bolj zato, da bi jih čimprej rešili, kakor zato, da bi se pritoževali čeznje. Prvi je prav gotovo ta, da bo treba razširiti pokopališče. Nekateri kmetje so že prvič prav velikodušno odstopili v ta namen zemljišče brezplačno. Znova jih bodo prosili za isto žrtev.

Hud problem je prevoz otrok v šolo in nazaj. »Popoldanski« otroci od prvega do četrtega razreda se povečini kar s kolesi vozijo v šolo na Vrhniko in v Bevke. Cesta pa je velikokrat

poplavljen, pa tudi prometa je za prvošolčke preveč, da bi bila njihova pot v šolo varna. Njih varnost bi pa že zasluzila vsaj kombi — in to ne šele po nesreči, ki bo terjala rešitev, temveč takoj, da nesrečo preprečimo.

Veliko je že bilo storjenega dela in še več ga bo. Veliki uspehi pa so vedno združeni s predano požrtvovalnostjo, nesebičnostjo, pridnostjo in zvestobo posameznikov, ki poganjajo kolesje razvoja — pa vendar še nihče v vasi ni prejel pomembnejšega priznanja (odlikovanja, nagrade). V vasi sta vsega skupaj dve občinski priznanji OF. Tisti, ki posredno ali neposredno odločajo o takšnih priznanjih, bi se pač morali zavedati, da družbeno-moralna priznanja pomenijo ljudem zelo veliko, predvsem pa velja to za tiste, ki za svoje družbenopolitično delo niso prejeli nikoli nikarkršnih materialnih nadomestil.

Doro Hvalica

Popis stanovanj in poslovnih prostorov

Na podlagi določil zakona o ugotovitvi vrednosti stanovanjskih hiš in stanovanj (Ur. list SRS, št. 50/72), je Skupščina občine Vrhnika sprejela odlok o ugotovitvi vrednosti stanovanjskih hiš in stanovanj (Ur. list SRS, št. 17/73 in 14/74), po katerem je treba ugotoviti vrednost stanovanj in poslovnih prostorov do 31. 12. 1974. Skupščina občine Vrhnika je na seji dne 31. 1. 1974 ustanovila posebno strokovno komisijo, ki bo organizirala in izvedla popis in točkovanje stanovanj ter poslovnih prostorov na območju občine Vrhnika. Novo točkovanje je potrebno zato, da se ugotovi vrednost stanovanjskega fonda in zagotovi pravilnejši način obremenjevanja občanov.

Popis stanovanj in poslovnih prostorov bodo opravljali za to pooblašteni strokovni delavci v času od 15. 6. 1974 do 15. 10. 1974.

Vse lastnike stanovanj v družinski stanovanjski hiši, nosilce stanovanjske pravice, lastnike stanovanj kot posameznih delov stavbe in lastnike oziroma uporabnike poslovnih prostorov prosimo za razumevanje in pomoč pri popisu.

Vse zgoraj naštetih lastnike opozarjamo na določilo 10. in 11. člena odloka o ugotovitvi vrednosti stanovanjskih hiš in stanovanj, po katerem so dolžni osebno, ki ugotavlja vrednost stanovanja, omogočiti vstop v stanovanje oziroma poslovni prostor.

Komisija za popis stanovanj

Boljši časi za Stari Mlin

Na predlog turističnega društva Vrhnika je upravni odbor taborniškega odreda Ivan Cankar na svoji seji 13. maja 1974 sklenil, da prevzame skrb za Stari Mlin, turistično točko v okolici Vrhnike, ki je sedaj prepuščena zobu časa in izživljanju posameznikov.

V dogovoru s turističnim društvom, ki je glavni nosilec adaptacije zavetišča in bazena, naj bi taborniki v Starem Mlinu imeli svoj dom. Seveda pa naj bi obenem skrbeli za red in čistočo na celotnem prostoru okoli doma, bazena in poti do Litverna.

Z uresničitvijo tega predloga bodo taborniki dobili kraj, ki je zelo primeren za njihovo delo v naravi, vsi skupaj pa prijetno mesto za oddih, kar je Stari Mlin včasih že bil. Trud članov turističnega društva in tabornikov

pa bo zaman, če ne bomo spremenili našega odnosa do naravnih lepote. Če ne moremo pomagati s svojim delom, pa lahko pripomoremo vsaj s pravilnim odnosom do narave in tako spremenimo Stari Mlin v prijetno izletniško točko v ponos in korist vseh nas.

Istenič Branko

Prvih 26 stanovanj

Na Vrhniki bodo v kratkem začeli graditi prvih 26 stanovanj za delavce iz solidarnostnega sklada. Stanovanjski blok bo gradilo domače podjetje IGRAD.

Učna pot po gozdovih Bistre

Gozd kot del okolja, v katerem živi človek, nudi izredno pomembne koristi gospodarskega in splošno družbenega značaja. Tako ugotavljamo, da pomembnost gozda ni samo v proizvodnji lesa, tu so funkcije, ki jih ne vrednotimo v dinarjih, a so izrednega pomena za družbo. Te funkcije so številne in nadvse pomembne; varovalnega, hidrološkega, poučnega, raziskovalnega, ljudsko-obrambnega, turistično-rekreativnega pomena. Zaradi naštetih funkcij so gozdovi dobrina splošnega pomena, ki jih varuje Zakon o gozdovih.

Vse civilizirane družbe s posebno skrbjo in pozornostjo bdijo nad gozdovi. Skrb za gozdove in njihovo trajnost ima, posebno pri nas v Sloveniji, bogato tradicijo, ki temelji na navezanosti našega človeka na gozd. Živimo v času, ko je vsak na nek način z gozdom povezan; posredno ali neposredno. Te navezanosti se zmeraj ne zavedamo in nas sedanji hitri tek življenja vse bolj odtuja od narave. Smo lastniki najbolj ohranjenih naravnih gozdov, spoznajmo jih in čuvajmo!

Gozd je najboljši prijatelj človeštva, posvetimo mu pozornost in ga negujmo.

Odperta učna pot je nova oblika prispevka gozdarjev k spoznavanju gozda in življenja v njem. Z veseljem smo prejeli pobudo o izdelavi učne poti. Bili smo enotni, da takšna pot predstavlja naravno dopolnitev zbirke gozdarskega muzeja v Bistri.

Namen učne poti je približati gozdove najširšemu krogu obiskovalcev, ki hote ali ne hote premalo poznajo naravo. Pot je v prvi vrsti namenjena šolski mladini, ki je najštevilnejši obiskovalec muzeja v Bistri.

Speljana je tako, da bodo obiskovalci med sprehodom spoznavali najpomembnejše vrste gozdnega drevja, različne razvojne oblike gozda, gozdnogojitvene ukrepe in drugo. Od obiskovalcev ne zahteva posebnih telesnih naporov, ustrezno je označena z markacijami, smerniki in označbami za stojne točke. Na teh mestih bodo obiskovalci lahko iz vodnika prebrali, kar jim želimo gozdarji pokazati v določenem okolju. Že na prvem stojšču se nam ponudi izjemen pogled na grajske strehe, kasneje na poti imamo možnost opazovati Ljubljansko barje s svojimi značilnostmi in lepotami.

Tudi na počitek nismo pozabili, ob poti smo postavili lične klopi za oddih v senci gozda. Za smeti je tudi poskrbljeno in upamo, da bodo obiskovalci poti upoštevali našo željo: »smeti ne sodijo v gozd«.

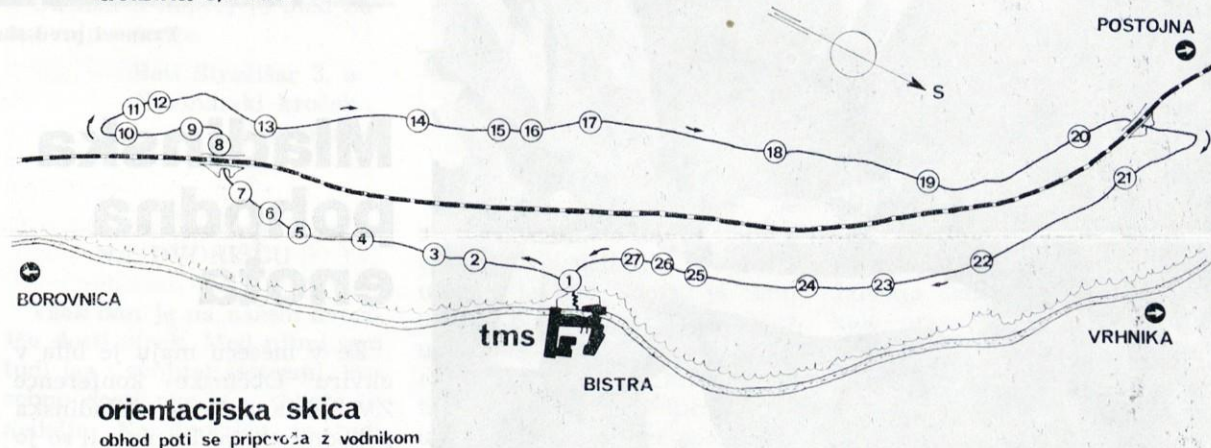
Pri delu nas je vodila želja, naj naravna oblika ostane nespremenjena, zato steza ni posuta, oznake so lesene.

Želimo, da bo nova učna pot, ki je prva v Sloveniji, dosegla svoj namen, spoznanja pa naj koristijo za boljši odnos do gozda. Učno pot sta pripravila gozdarski oddelek Tehničnega muzeja Slovenije (TMS) in Gozdno gospodarstvo Ljubljana, oziroma GO Vrhnika.

Ob tej priliki se zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali.

Ivan Marolt

GOZDNA UČNA POT BISTRA dolžina 3,8 km

orientacijska skica obhoda poti se pripravlja z vodnikom

Zaključna prireditve »Naš klub 74«

Kot že več let nazaj, sta tudi letos Zveza kulturno prosvetnih organizacij Slovenije in Republiška konferenca Zveze mladine Slovenije razpisala nagradno tekmovanje »Naš klub 74«, v katerega je bilo vključenih 44 klubov iz vse Slovenije. Za nemoten potek tekmovanja je skrbela osrednja žirija, ki je ob zaključku tekmovanja izbrala najboljše mladinske klube. V tem tekmovanju se je zelo dobro uvrstil Mladinski aktiv Verd, saj je zasedel odlično 2. mesto takoj za MK Murska Sobota, ki pa ima za svoje delovanje mnogo boljše finančne in prostorske pogoje.

Vzporedno z republiškim tekmovanjem pa je potekalo tudi tekmovanje za najboljši klub v občini. Letos je v tekmovanju sodelovalo 5 klubov: Drenov grič, Stara Vrhnika, Vrhnika, Borovnica in Verd. Občinska žirija »Naš klub 74«: Beuerman Richard, Dobnik Marica, Doro Hvalica, Jelovšek Janko, Ferbežar Olga, Hladnik Ele, Velkavrh Stanka in Susman Jakob — predsednik, ki je skrbela za nemoten potek občinskega tekmovanja in sproti spremljala delo klubov, je ob

koncu tekmovanja uvrstila vrhniške klube na podlagi posebnega pravilnika, ki ga je žirija v ta namen izdelala. Najboljši je bil Mladinski klub Verd, ki je premočno zmagal, drugi je bil MK Borovnica, tretji MK Vrhnika, četrto do peto mesto pa si delita MK Stara Vrhnika in Drenov grič.

Mladi z Vrhnike, Verda in drugih krajev so se v nedeljo, 23. 6. 1974 ob 15. uri zbrali na zaključni prireditvi »Naš klub 74« v parku v Verdu. Na prireditvi so sodelovali tudi trije instrumentalni ansambli: narodno zabavni ansambel TRČKI, zabavni ansambel JLA in ansambel GRIVE, ki je sodeloval le s krajšim programom.

V osrednjem delu prireditve so bila vsem petim tekmujočim klubom podeljena občinska in republiška priznanja in praktične nagrade. Tako so bila v prvem delu podeljena občinska priznanja OK ZMS Vrhnika, ki sta jih podelila predsednik OK ZMS Vrhnika in predsednik občinske žirije. Za doseženo 1. mesto je MK Verd prejel tudi 2000 din kot nagrado za najboljši klub, MK Borovnica pa 1000 din. Vsi tekmujoči klubi so

prejeli tudi praktične nagrade v obliki velike lesene žlice, ki je obenem tudi obešalnik.

V drugem delu prireditve pa so bila klubom iz vrhniške občine podeljena republiška priznanja, kajti zaključne republiške prireditve na Mostu na Soči so se udeležili le predstavniki MK Verd, zato so bila priznanja klubom podeljena le v Verdu na občinski zaključni prireditvi »Naš klub 74«. V republiškem okviru je 2. mesto skupaj z MK Most na Soči zasedel MK Verd, kar je doslej največji uspeh kluba. Poleg tega mu je bila podeljena tudi denarna nagrada v višini 1000 dinarjev. Ostali štirje vrhniški klubi pa so prejeli priznanja za sodelovanje v republiškem tekmovanju.

Ker je bilo letos prvič, da so se naši klubi vključili v republiško tekmovanje, pomenijo rezultati, ki so jih vrhniški klubi dosegli v republiškem tekmovanju, velik uspeh. Upamo, da se bodo drugo leto še v večjem številu udeležili oziroma vključili v tekmovanje »Naš klub 74« tako v občinskem, kakor tudi republiškem okviru.

Jakob Susman

Gasilski praznik

Na Logu je imelo gasilsko društvo 2. junija svoj praznik. V goste so loški gasilci povabili vsa sosednja društva, ki so tudi sodelovala v paradi in na slavnostnem prevzemu nove motorne brizgalne, ki jo je društvu predal predsednik skupščine občine Vrhnika tovariš Branko inž. Stergar.

Na slavnosti so podelili tudi gasilska priznanja najzaslužnejšim članom, ki že dolga leta delajo v gasilskem društvu. Prav gotovo velja posebej omeniti soustanovitelja gasilskega društva na Logu in že 53 let aktivnega člana Ivana REMŠKARJA ter Franca STANOVNIKA, ki je prejel priznanje za izredne zasluge pri razvoju društva.

Za Log velja, da je gasilski praznik tudi neformalni krajevni praznik, saj so vsakoletna gasilska praznovanja najvidnejši (in včasih tudi edini) dogodki v kraju.

Letos je bil gasilski praznik še toliko bolj svečan, saj je na njem sodelovala tudi godba Milice iz Ljubljane in (kar je pri prireditvah na prostem morda najpomembnejše) imeli so izredno lepo vreme, kar se je seveda poznalo pri obisku in zaslužku. Veselica, ki je praznovanju sledila, je bila namreč izredno dobro obiskana in je trajala dolgo v noč.

Med podeljevanjem odlikovanj

Obisk Ladka Korošca

V torek, 13. maja je učence osnovne šole Ivana Cankarja z Vrhnike obiskal operni pevec Ladko Korošec.

Umetnik je pripravil za nas poseben program, sestavljen iz dveh delov. Prvi del se je odvijal v zgornji avli. Dragega gosta smo pozdravili z nekaj pesmimi, ki jih je zapel naš pionirski zbor. Umetnik je bil ganjen in je v svojem pozdravnem govoru izrazil veselje, da smo ga tako lepo sprejeli.

Nato nam je zapel nekaj opernih arij in deklamiral pesem Pijanec, s katero si je, kot je rekel, utrl pot na dramski oder. Operni pevec je postal še-

le kasneje. Njegovo petje nam je bilo zelo všeč.

Nekateri učenci so ga tudi o čem povprašali, on pa jim je vse preprosto pojasnil.

V drugem delu smo bili v spodnji avli, kjer nam je pevec zavrtel film o svojih potovanjih. Na platnu so se prikazala mnoga mesta, v katerih je pevec prepeval.

Navdušeno smo poslušali umetnika, ki je film povezal s svojo pripovedjo. Toda filma je bilo prekmalu konec in Ladko Korošec se je poslovil od nas.

Za nami je bilo nepozabno doživetje.

Marjan Geohelli

Prapori pred slavnostno tribuno

Mladinska pohodna enota

Že v mesecu maju je bila v okviru Občinske konference ZM ustanovljena Mladinska pohodna enota. Imenovali so jo po Dolomitskem odredu, ki ima v vrhniški občini domicil.

Z ustanovitvijo te enote so želeli približati širšemu krogu mladih tradicije narodnoosvobodilne borbe. Sam koncept dela pa se nanaša tudi na čim bolj množično vključevanje mladih v priprave na SLO.

Mladi pohodniki bodo v enoti pridobivali določeno znanje iz topografije, orientacije in druge večšine, ki so potrebne za partizanski način bojevanja.

Taki pohodi pripravljajo mlade na fizične napore, vzgajajo tovarštvo in obujajo tradicije NOB.

Enota šteje trenutno šestdeset mladih, med katerimi pa je tudi precej mladink. Sestavljena je iz tako imenovanega stalnega dela in nestalnega. V stalnem delu so mladi, ki so dokazali svojo pripadnost s svojim delom v mladinski organizaciji in ki se želijo v enoti usposobiti za delo na področju SLO. Najaktivnejši pa bodo sprejeti kot prostovoljci v partizanske enote.

V kratkem času, odkar je enota ustanovljena, so izvedli že več akcij. Udeležili so se proslave ob 50-letnici zloma Orjune v Trbovljah, ob krajevnem prazniku Zaplane nad Vrhniko pa so sodelovali v paradi gasilskih društev.

Siniša Rančov

Prvenstvo v balinanju

Občinski odbor društva upokojencev na Vrhniki je v počastitev občinskega praznika odprl novo dvostezno balinišče, na katerem so se že pomerile sindikalne ekipe v občinskem tekmovanju. 11. in 12. maja je tekmovalo kar 9 ekip. Najboljšim je občinski svet zveze sindikatov podelil pokale. Najuspešnejše ekipe so bile: Sindikalna podružnica Gozdarstvo, vrhniški upokojenci in sindikalna podružnica lesne industrije Verd. Tekmovanje je tudi dokazalo, da je balinišče kvalitetno in da bo ob skrbnem vzdrževanju lahko še dolgo služilo svojemu namenu, starejšim in mlajšim v zdravo zabavo.

Franč Stržinar

Na novem balinišču pri domu upokojencev

Čenče čenče čenče

Ob obljubah komunalno-stanovanjskega podjetja na Vrhniki, da bo uredilo problem vodovoda, zadnje čase (po dežju) že voda »spreminja barvo«.

X X

Da Vrhnika občina v ničemer ne zaostaja za Ljubljano, dokazujejo tudi cene gradbenih parcel na Logu, saj (izlicitirane) dosegajo že 180 dinarjev na kvadratni meter. (Za nejeverneže še z besedo: osemnajststisoč starih din). Predlagam (čisto resno), naj gre razlika med realno vrednostjo in izlicitirano ceno v solidarnostni sklad za gradnjo stanovanj za delavce.

X X

Občinska zveza za telesno kulturo je bila na Vrhniki baje ukinjena zaradi ustanovitve Temeljne telesno-kulturne skupnosti. Analogno temu predlagam ukinitve občinske konference Socialistične zveze, saj imamo že socialistično skupnost. Je mar nimamo?

X X

Ker bo Ložanom težko dopovedati, da jim letos še ne bodo adaptirali šole, čeprav je to bilo v programu razvoja šolstva v občini in ker jim bo še teže dopovedati, da do te adaptacije nikoli ne bo prišlo, ker se menda ne izplača, predlagamo »razpis referenduma o veljavnosti referenduma« o samoprispevku za šolstvo in otroško varstvo.

X X

V četrtek, 26. junija ob 16. uri (med tekmo Jugoslavija — Nemčija) ni bilo nikjer nikogar (na sedežih občinskih organizacij), čeprav sem potrkal marsikje. Eno samo uslužbenko sem dobil na svojem delovnem mestu, pa še ta me je lepo prosila, naj je nikar ne vtaknem v »Čenče«.

Kaj delamo v osnovni šoli Ivana Cankarja

Radio »šolski poročevalec« na naši šoli deluje že skoraj dve šolski leti, in to tako aktivno, da si brez njega našo šolo že težko predstavljamo. Oddaje našega radia so dolge okoli dve minuti in so vsako jutro. Seveda jih pripravljamo učenci sami. Delo oziroma pisanje oddaj pa smo si takole razdelili: ob ponedeljkih je oddajo pripravila Maja Kajdiš, ob torkih Dragica Iskrenović, ob sredah Maja Krašovec, četrtkih Ksenija Cankar in ob petkih Duška Troha. Poleg tega matičnega uredništva je pri našem radiu delovalo še eno, in sicer športno. Novinarji, ki so svoja poročila v celoti posvetili športu, pa so: Forut Fefer, Tomaž Cunder in Brane Knapič. Naš tehnični vodja je bil Marjan Jakše.

Skozi vse leto smo se vsi člani uredništva pošteno trudili. Za tistima dvema minutama jutranje oddaje so se večkrat skrivale ure trdega dela in brskanja po leksikonih in koledarjih. Vsi člani uredništva smo pregledali nič koliko stransko pregledali nič koliko stransko ni knjig in leksikonov v želji, da bi v svojih oddajah navedli čimbolj točne podatke.

Največ priznanja za naš trud pa smo dobili, ko je v pionirskem listu izšel članek o našem radiu. Seveda nam to ni stopilo v glavo, nasprotno, še bolj smo se trudili, da bi bile naše oddaje čimbolj zanimive in pester. Teme naših oddaj so si bile zelo različne, od filma, znanosti, športa pa do politike... V nečem pa so si bile podobne. Vse so nam želele prikazati delo v naši šoli in pa nas pobliže seznaniti z nekaterimi važnimi dogodki v domovini in v svetu.

Vsem smo skušali ustreči in verjetno ste izmed množice oddaj, samo letos jih je bilo več kot dvesto, ki smo jih napisali, našli nekaj takega, kar vas je zanimalo.

Pri sestavljanju oddaj in zbiranju tem pa nas je vodila in nam svetovala tov. Končanova in se ji zato ob tej priložnosti najlepše zahvaljujemo.

Duška Troha, 7. a

V tem šolskem letu sta delovala na šoli skozi vse leto dva pevskega zbora. Otroški zbor so sestavljali učenci 2., 3. in 4. razredov, mladinski zbor pa učenci od 5.—8. razreda.

Vaje sta imela zbora po naslednjem urniku: mladinski zbor tedensko po glasovih in skupno, otroški zbor pa povprečno 1-krat tedensko pred poukom in po pouku.

Za razliko od prejšnjih let, se je letos izredno razmahnila dejavnost in nastopanje otroškega pevskega zbora. Izredno je imel razširjen tudi program pesmi. Pel je domače in tuje umetne, narodne in partizanske pesmi. Zbor je skrbno pripravljala in vodila tov. Julči Drašler.

Mladinski zbor je kot običajno nastopal na večini proslav, ki so predvidene v šolskem koledarju. Vodil ga je tov. Jurjevčič. Program je obsegal le nekaj novih partizanskih pesmi, ostalo pa so bile pesmi, ki so jih pele prejšnje generacije pevcev.

Važnejši nastopi obeh zborov: 29. septembra, 1. novembra, 29. novembra, 8. februarja, 8. marca, občinska revija 6. maja in zaključni nastop 6. junija.

V ŠSD je bilo letos aktivnih 210 učencev. Na prvem sestanku smo izvolili za predsednika Boruta Feferja, Braneta Knapiča pa za njegovega namestnika. Kasneje sta se udeležila seminarja, da bi se čimbolj seznanila z delom ŠSD.

ŠSD je organiziralo 22. decembra v počastitev JLA košarkarski turnir, na katerem so sodelovale štiri ekipe. Zmagali so Borovničani, ki so z lahkoto opravili z vsemi nasprotniki. Košarkarji naše šole so sodelovali na notranjskem in občinskem prvenstvu, kjer so osvojili dvakrat drugo mesto. Tudi košarkarice naše šole so tekmovali na občinskem tekmovanju in razočarale šele s tretjim mestom.

Prvo šolsko prvenstvo je bilo v košarki za fante. Zaradi višine igralcev je zmagala ekipa 8. b. Tudi pri dekletih je zmagal 8. b, ki se ima zahvaliti le boljši koš razliki.

Solsko prvenstvo v nogometu za fante je zaradi prevelikega števila prijavljenih ekip potekalo po sistemu na izpadanje. Prvak je zaslužen postal 6. c, ki je premagal vse nasprotnike.

ŠSD je organiziralo tudi prvenstvo v streljanju, na katerem je prepričljivo zmagal Marjan Šubic iz 8. b razreda. V namiznem tenisu je tekmovalo samo okoli deset učencev. V začetku maja je ŠSD organiziralo šolsko prvenstvo v šahu. Novi prvak je Brane Knapič iz sedmega a razreda, ki je imel tudi veliko sreče. Učenci, ki so bili najboljši, so se tudi udeležili občinskih in notranj-

Verdu in teka mladosti. Udeležili pa so se tudi štafete v Ljubljani. V vseh tekih so se naši najboljši tekači dobro odrezali.

ŠSD je delno financiralo šolo v naravi za pete razrede na Pokljuki, pomagalo pri organiziranju delovne akcije za ureditev okolice in sodelovalo pri čiščenju Trojice.

ŠSD je bilo v tem letu zelo aktivno, za to pa se ima zahvaliti učencem, ki so pomagali pri ŠSD in mentorju tov. Jakliču.

In kaj nam pišejo najmlajši iz Borovnice

NAŠ PETELIN

Doma imamo petelina, ki je zelo napadalen.

Nekega dne sem šla po drva. Ko sem se vračala s polnim naročjem drv, se je kar naenkrat zapodil vame. Zelo sem se ga prestrašila.

Od takrat naprej je med nama vojno stanje.

Beti Stražišar 3. a
Novinarski krožek
Borovnica

NA DVORIŠČU

Vsak dan je na našem dvorišču dosti otrok. Med njimi sem tudi jaz s svojimi sestrami. Posebno dosti nas je v soboto in nedeljo. Na dvorišču je tudi koš za košarko. Zelo radi mečemo žogo na koš. Na dvorišču igramo tudi igro med dvema ognjema. Ta igra mi je najbolj všeč, zato jo igramo vsak dan. Sestrica Viki se pa igra z manjšimi otroki. Zelo rada je

Moj razred

Marta Škrbec 3. a

Novinarski krožek
Borovnica.

$$\begin{array}{r} 5+3=8 \\ 2+8=10 \\ 3+20=23 \end{array}$$

MARTA

TOVARIŠ

Suzana Ružič 3. a
Novinarski krožek
Borovnica

MOJ PRIJATELJ TARZI

Imam psa, ki mu je ime Tarzi. Je zelo priden. Tudi zelo pameten je. Doživel je že veliko dogodivščin. Neke noči je padel v globoko luknjo. Zlomil si je nogo. Dolgo ni mogel hoditi. Žalostno je polegal in cvilil. Neke nedelje sem šel s starši na izlet. Tarzi je bil ves čas sam doma. Ko smo se vrnili, mi je sam od sebe pomolil bolno šapo. To je bil znak, da me je pogrešal in tudi, da ga tačka manj boli. Tega sem bil tako vesel, da sem takoj napisal ta spis.

Borut Košir 3. a
Novinarski krožek
Borovnica

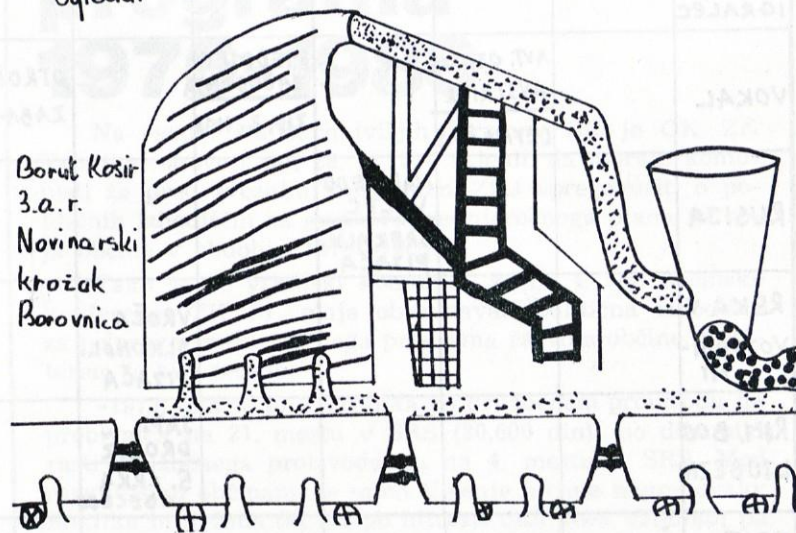
mi, da mi bo »kupil« drugo. Samo, če mi jo bo on »kupal«, ne vem, kdaj bo to.

Mateja Kovačič, 3. b
Novinarski krožek
Borovnica

VRAČANJE S PEVSKE REVIJE

Z velikim veseljem sem se pripravljala na ta dan. Pridno sem hodila k pevskim vajam. Pojem v otroškem zboru naše šole. Na Vrhnikih je bilo zelo lepo. Nastopalo je več zborov iz borovniške in vrhniških šol. Zapel je tudi moški zbor z Verda. Po končani reviji smo se vsi

Ogledal sem si kamnolom v Verdu nad Vrhniko

Borut Košir
3. a. r.
Novinarski
krožek
Borovnica

MOJ RAZRED

Ob sobotah in nedeljah se zbereta pri nas doma dva učenca in dve učiteljici. Prvemu učencu je ime Tomaž (4 leta) učenki pa Mateja (7 let). Prva učiteljica je Molek Sonja (5. razred), druga pa Škrbec Marta (3. razred). Učiteljica Sonja uči petje, risanje in spoznavanje narave in družbe. Učiteljica Marta uči matematiko, telovadbo in slovenščino. Tako se učenec Tomaž in učenka Mateja vsako soboto in nedeljo veliko naučita.

Marta Škrbec 3. a
Novinarski krožek
Borovnica

ZLATA RIBICA

Za 6. rojstni dan sem si zaželela zlato ribico. Že prej sem jo enkrat imela, a je poginila. Zljaja se mi je izpolnila — mamica mi je ribico res kupila.

Takrat je imel bratec Matjaž dve leti. Vsak dan je videl mamico in mene, kako sva ribici trosili hrano.

Nekega dne je bil sam v kuhinji. Pristavil si je stol, vzela VIM in ga natrosil ribici. Zato je ribica spet poginila. Zelo sem jokala, Matjaž pa me je samo debelo gledal. Ker je bil še premajhen, ni razumel, zakaj jokam.

Sedaj ima že štiri leta. Kadar mu to pripovedujem, me zelo rad poslušajo, a mi zastavlja vprašanja, na katera že ve odgovor, zato mu rečem, naj se gre igrati, če sem pa nanj kaj jezna, mu rečem še, naj se gre solit.

Skesano pa priznava, da je bilo ribice res škoda. Obljubila

skupaj z avtobusom odpeljali v Borovnico. Šla sem po kolo. Mislila sem, da se bom hitro odpeljala domov. Stanujem na Bregu, 2 km od Borovnice. Z žalostjo sem ugotovila, da je kolo prazno. Tudi moji prijateljici sta imeli prazni kolesi. Bila je tema in močno je deževalo. Prišla sem domov vsa mokra in premražena. To sem napisala zato, da bo mogoče prebral moj spis tudi tisti nepridiprav, ki ima to veselje, da spušča in predira zračnice na kolesu. Naj pomisli, kako bi se počutil, če bi kaj takega doživel. Ata je moral kupiti novo zračnico, ker je bila tako predrta, da je ni mogel zakrpati. To se ni zgodilo samo meni, ampak tudi drugim kolesarjem.

Rot Barbi 4. b
Novinarski krožek
Borovnica

Nova pekarna

Na Vrhnikih so pri mlinu Žito začeli graditi novo pekarno, ki bo pekla kruh za Vrhniko, Logatec in Cerknico. Vendarle bodo tudi Vrhničani dočkali boljši kruh.

Dopisujte
v Naš časopis

